

نشانیهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و استانداردهای آن

مصوب هشتاد و هشتمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۹۲/۷/۱۵

ماده واحده:

با عنایت به اهمیت و ضرورت ارزشیابی در نظام آموزش و پرورش و نقش تاثیرگذار آن در ارتقا و تضمین کیفیت فرآیند تعلیم و تربیت، وزارت آموزش و پرورش موظف است:

الف) براساس شاخصهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش، مصوب جلسه ۷۶۰، تاریخ ۸۶/۱۱/۲۳ شورای عالی آموزش و پرورش، با اولویت شاخصها و استانداردهای «چهل و سه گانه» پیوست، نظام آموزش و پرورش را به صورت مستمر و نظاممند، با طراحی ساختارها و سازوکارهای لازم و رعایت موارد زیر ارزشیابی کند:

۱. استاندارد سایر شاخصهای مصوب را با بهره‌گیری از مفاد اسناد بالادستی، یافته‌های علمی- پژوهشی و مطالعات تطبیقی، برای دوره‌های زمانی پنج‌ساله، تدوین و پیشنهاد نماید. این استانداردها پس از بررسی و تصویب در کمیسیون برنامه‌های توسعه و منابع انسانی شورای عالی آموزش و پرورش، با امضای وزیر آموزش و پرورش برای اجرا ابلاغ خواهد شد.

۲. برنامه‌های کارآمد و اثربخش را برای آموزش منابع انسانی، اصلاح فرهنگ و رفتار سازمانی و اشاعه نظام‌مند استانداردهای ارزشیابی با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین تدوین و اجرا کرده و برای دستیابی به استانداردهای مصوب در دوره‌های پنج‌ساله، تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

۳. منابع مالی و انسانی و نیز تسهیلات و امکانات موردنیاز را برای اجرای بایسته شاخصها و استانداردها، تأمین و در برنامه‌های سالانه خود منظور نماید.

۴. ارزشیابی تحلیلی عملکرد خود را براساس شاخصها و استانداردهای مصوب، به همراه برنامه‌های پیشنهادی برای ارتقای شاخصها و رسیدن به وضع مطلوب، هر سال به شورای عالی آموزش و پرورش گزارش کند.

۵. باتوجه به کیفی بودن شاخصهای شماره ۳۰ الی ۴۳، لازم است با استفاده از روش‌های علمی مناسب، ابزارهای متناسب با شاخصهای مربوط را طراحی و براساس آن، نظام آموزش و پرورش را ارزشیابی و به شورای عالی آموزش و پرورش، گزارش کند. بدیهی است نتیجه ارزشیابی سال اول به عنوان پایه محسوب شده و مبنای قضاوت برای ارزشیابی در سال‌های بعدی قرار خواهد گرفت.

۶. دستورالعمل‌های اجرایی این مصوبه را (با تاکید بر تعیین مرجع ارزشیابی، مدل اجرا و شیوه‌های ارزشیابی، ابزارهای سنجش کارآمد، برنامه‌های عملیاتی و تعیین محدوده زمانی) ظرف مدت سه ماه، تدوین و ابلاغ نماید.

ب) دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش موظف است:

۱. ضمن تحلیل و بررسی گزارش‌های عملکرد سالانه وزارت آموزش و پرورش، با استفاده از ظرفیت و امکانات درون و برون سازمانی و براساس استانداردهای مصوب و برنامه‌های عملیاتی، هر سه سال یک‌بار گزارش جامعی از ارزشیابی نظام آموزش و پرورش را به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه دهد.

۲. فرآیند بررسی و تصویب استانداردهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش (موضوع بند ب ماده یک) را به شورای عالی آموزش و پرورش گزارش کند.

موضوع: نشانگرهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و استانداردهای آن در هشتصد و هشتاد و هشتمین (۸۸۶) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۹۲/۷/۱۵ به تصویب رسید.

سهم هزینه‌های آموزش و پرورش از کل تولید ناخالص ۱۵

مقدمه:

آموزش و پرورش به عنوان نهاد مولد سرمایه انسانی و اجتماعی، رسالت خطیر تربیت دانش آموزان مؤمن، خلاق، فعال، توانمند و شایسته را بر مبنای فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی برعهده دارد؛ دانش آموزانی که با کسب شایستگی‌ها و مهارت‌های لازم در دوران تحصیل، بتوانند زندگی مناسب و رضایت‌مندانه‌ای را برای خود و جامعه خویش به ارمغان آورند و در مسیر عبودیت الهی گام بردارند.

از این منظر، ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و اطمینان از تحقق این هدف انسان ساز و سترگ، نیازمند در اختیار داشتن شاخص‌ها و استانداردهایی است تا عوامل مؤثر در فرایند تعلیم و تربیت را ارزیابی کرده و چگونگی حرکت آنها را برای دستیابی به اهداف مشخص نماید. شاخص، وسیله‌ای برای گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات و ابزار اندازه‌گیری مناسبی برای قضاوت و بررسی هدفمند مسایل است که تعیین استاندارد برای آن، می‌تواند فرصت مغتنمی را برای ارزیابی عملکرد و اصلاح روندها و فرآیندها فراهم آورد.

شورای عالی آموزش و پرورش، به عنوان مرجع سیاست‌گذاری در حوزه آموزش عمومی و متوسطه کشور با درک اهمیت و ضرورت موضوع، در گام نخست «شاخص‌های ارزشیابی نظام آموزش و پرورش را در جلسه ۷۶۰، مورخ ۸۶/۱۱/۲۳ و در گام بعدی مجموعه حاضر را تحت عنوان «**نشانه‌های ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و استانداردهای آن**» در جلسه ۸۸۶، مورخ ۹۲/۷/۱۵ تصویب کرده است.

در فرایند تدوین و تصویب این مجموعه، علاوه بر استفاده از تحقیقات و پژوهش‌های داخلی، تجزیه و تحلیل وضع موجود، مطالعات تطبیقی و بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورها، به اسناد تحولی، قوانین فرادستی نیز توجه شده و در نهایت روش توافق خبرگی و کارشناسی، مورد توجه قرار گرفته و بر اساس آن استانداردها تعیین شده است.

از آن جا که استانداردهای مربوط به نشانه‌های ارزشیابی، حداقل برای مدت ۵ سال معتبر و لازم الاجراست؛ لذا انتظار می‌رود همه مسئولان و دست‌اندرکاران نظام تعلیم و تربیت، با اهتمام خاص، طراحی ساز و کارهای لازم و برنامه‌ریزی مناسب، زمینه اجرایی و عملیاتی شدن این مجموعه و با ارزشیابی مستمر و نظام مند، اقدامات مؤثری برای نهادینه شدن تحول بنیادین، ارتقای کیفیت، افزایش بهره‌وری و اثربخشی نظام آموزش و پرورش را فراهم آورند.

شاخص ۱. درصد پذیرش ظاهری و واقعی جمعیت ۶ ساله‌ها

<p>پذیرش ظاهری: این شاخص بیانگر درصدی از افراد واجب‌التعلیم واجد شرایط است که با توجه به سن قانونی برای اولین بار در پایه اول ابتدایی ثبت نام کرده‌اند.</p> <p>پذیرش واقعی: این شاخص بیانگر درصد جمعیت ۶ ساله‌ای است که در پایه اول ابتدایی ثبت نام کرده‌اند.</p>	تعریف	مشخصات و ویژگی‌های شاخص
<p>پذیرش ظاهری: بالا بودن این شاخص مطلوب است و نشان دهنده میزان ظرفیت و آمادگی نظام آموزشی برای پذیرش و ثبت نام کودکانی است که در سن قانونی ورود به مدرسه قرار دارند.</p> <p>پذیرش واقعی: نزدیک‌تر شدن شاخص به صد نشان دهنده مطلوبیت آن است. این دو شاخص به تفکیک جنسیت و مناطق شهری و روستایی قابل محاسبه است.</p>	تفسیر	
<p>درصد پذیرش ظاهری: از تقسیم مجموع دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی، منهای مردودین مشغول به تحصیل آن پایه، بر جمعیت ۶ ساله‌های همان سال، ضرب در صد حاصل می‌شود.</p> <p style="text-align: center;">مردودین مشغول به تحصیل آن پایه - دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی</p> <p style="text-align: center;">$\times 100 = \text{درصد پذیرش ظاهری پایه اول}$</p> <p style="text-align: center;">جمعیت ۶ ساله همان سال</p>	روش محاسبه	
<p>درصد پذیرش واقعی: از تقسیم تعداد دانش‌آموزان پایه اول شش‌ساله بر جمعیت شش‌ساله همان سال، ضرب در صد به دست می‌آید.</p> <p style="text-align: center;">تعداد دانش‌آموزان پایه اول شش‌ساله</p> <p style="text-align: center;">$\times 100 = \text{درصد پذیرش واقعی پایه اول}$</p> <p style="text-align: center;">جمعیت ۶ ساله همان سال</p>		
درصد	واحد سنجش	
سال تحصیلی (سالانه)	دوره زمانی سنجش	
واقعی	ظاهری	استاندارد
%۹۹/۵	%۱۰۲	

شاخص ۴. درصد پذیرش دوره پیش دبستانی

<p>تعریف</p> <p>این شاخص بیانگر درصد کودکان ۴ و ۵ ساله ثبت نام شده در مراکز پیش دبستانی است. دوره پیش دبستانی: دوره دو ساله ای که کودکان گروه سنی ۴ و ۵ ساله را، قبل از ورود به دوره دبستان، تحت پوشش برنامه‌های تربیتی خود قرار می‌دهد.</p>	مشخصات و ویژگی های شاخص					
<p>تفسیر</p> <p>بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا نشان دهنده وجود زمینه حضور مطمئن مؤثر افراد لازم‌التعلیم در مدرسه است. این شاخص به تفکیک جنسیت، شهری- روستایی، مناطق دو زبانه، تک زبانه و ۴ و ۵ ساله، قابل محاسبه است.</p>						
<p>روش محاسبه</p> <p>این شاخص از تقسیم تعداد کودکان ثبت نام شده در دوره پیش دبستانی بر کل جمعیت ۴ و ۵ ساله همان سال، ضرب در صد به دست می‌آید.</p> <p style="text-align: center;">تعداد کودکان ثبت نام شده در دوره پیش دبستانی</p> $\text{درصد پذیرش دوره پیش دبستانی} = \frac{\text{تعداد کودکان ثبت نام شده در دوره پیش دبستانی}}{\text{جمعیت ۴ یا ۵ ساله}} \times ۱۰۰$						
<p>واحد سنجش</p> <p>درصد</p>						
<p>دوره زمانی سنجش</p> <p>سال تحصیلی (سالانه)</p>						
<p>استاندارد</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: center;">کل</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">پنج ساله</td> <td style="width: 33%; text-align: center;">چهارساله</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">% ۶۸</td> <td style="text-align: center;">% ۸۵</td> <td style="text-align: center;">% ۵۰</td> </tr> </table>		کل	پنج ساله	چهارساله	% ۶۸	% ۸۵
کل	پنج ساله	چهارساله				
% ۶۸	% ۸۵	% ۵۰				

شاخص ۴: درصد پوشش تحصیلی ظاهری و واقعی

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	<p>پوشش ظاهری: بیانگر درصد پذیرش جمعیت دانش آموزی است که در سن متعارف در دوره های مختلف تحصیلی مشغول به تحصیل هستند.</p> <p>پوشش واقعی: بیانگر درصد جمعیت لازم التعلیم واجد شرایط مشغول به تحصیل در دوره های مختلف تحصیلی همان سال است.</p>		
	تفسیر	<p>پوشش ظاهری: بالا بودن این شاخص مطلوب است و نشان دهنده میزان ظرفیت و آمادگی نظام آموزشی برای پذیرش و ثبت نام کودکانی است که در سن قانونی ورود به مدرسه قرار دارند.</p> <p>پوشش واقعی: هرچه میزان شاخص به صد نزدیک تر باشد نشان دهنده مطلوبیت آن است. این دو شاخص به تفکیک جنسیت و دوره های تحصیلی قابل محاسبه است.</p>		
	روش محاسبه	<p>درصد پوشش ظاهری: این شاخص از تقسیم تعداد دانش آموزان دوره تحصیلی مورد نظر، بر تعداد جمعیت در سن متعارف همان دوره، ضرب در صد به دست می آید که ممکن است به دلیل وجود تکرار پایه و وقفه تحصیلی، از عدد ۱۰۰ نیز تجاوز کند.</p> <p style="text-align: center;">تعداد دانش آموزان دوره تحصیلی مورد نظر</p> <p style="text-align: center;">$\times 100 = \frac{\text{درصد پوشش تحصیلی ظاهری}}{\text{تعداد جمعیت در سن متعارف همان دوره}}$</p> <p>درصد پوشش واقعی: این شاخص از تقسیم تعداد دانش آموزانی که در آن دوره تحصیلی ثبت نام کرده اند و در سن متعارف همان دوره تحصیلی قرار دارند، بر تعداد جمعیت در سن متعارف همان دوره، ضرب در صد حاصل می شود.</p> <p style="text-align: center;">تعداد دانش آموزان در سن متعارف دوره تحصیلی مورد نظر</p> <p style="text-align: center;">$\times 100 = \frac{\text{درصد پوشش تحصیلی واقعی}}{\text{جمعیت در سن متعارف همان دوره}}$</p>		
	واحد سنجش	درصد		
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
	استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم
	(۱)ظاهری: ۱۰۲%	(۱)ظاهری: ۹۷%	(۱)ظاهری: ۹۶%	(۱)ظاهری: ۹۵%
	(۳)واقعی: ۹۹/۵%	(۳)واقعی: ۹۵%	(۳)واقعی: ۹۰%	(۳)واقعی: ۹۵%

شاخص ۴: نسبت دانش آموزان به کلاس های درس دایر (حداکثر تراکم در کلاس درس)

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف		این شاخص بیانگر تعداد دانش آموزان به ازای یک کلاس درس (دایر) در یک واحد آموزشی است. کلاس درس (دایر): کلاسی که در آن گروهی از دانش آموزان در مکان مشخص، با برنامه آموزشی مدون و حضور مدرس (استاد، معلم، آموزشیار و...) در زمان معین، تحت آموزش واحد قرار می گیرند.				
	تفسیر		با مقایسه این شاخص و استاندارد مربوط می توان از وضعیت تراکم کلاس ها آگاه شد. البته این شاخص به همراه دامنه تغییرات و واریانس آن می تواند تصویر بهتری را ارائه کند. در کلاس استاندارد، دانش آموزان فرصت بیشتری برای تعامل با معلم و بهره گیری مطلوب از فناوری آموزشی خواهند داشت. ضمن این که شاخص مذکور یکی از ابزارهای اصلی تعیین نوع فضای آموزشی، میزان تخصیص منابع مالی و انسانی و به طور کلی مدیریت بهینه منابع در نظام آموزشی است که به تفکیک دوره های تحصیلی، نظری- مهارتی و در سه طیف کلان شهرها، شهرهای متوسط و روستاها قابل محاسبه است.				
	حداکثر تراکم	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم مجموع دانش آموزان واحد آموزشی به کل کلاس های درس دایر به دست می آید. مجموع دانش آموزان واحد آموزشی مورد نظر				
			$\text{نسبت دانش آموزان به کلاس های درس} = \frac{\text{تعداد کلاس های درس دایر همان واحد آموزشی}}{\text{مجموع دانش آموزان واحد آموزشی مورد نظر}}$				
	استاندارد	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم مجموع دانش آموزان به کل کلاس های درس دایر هر واحد آموزشی ضرب در استاندارد به دست می آید. ^۱ مجموع دانش آموزان واحد آموزشی مورد نظر				
$\text{نسبت دانش آموزان به کلاس های درس} = \frac{\text{استاندارد} \times \text{تعداد کلاس های درس دایر همان واحد آموزشی}}{\text{مجموع دانش آموزان واحد آموزشی مورد نظر}}$							
واحد سنجش		نفر (تعداد دانش آموز و تعداد کلاس)					
دوره زمانی سنجش		سال تحصیلی (سالانه)					
حداکثر مطلوب		دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	هنرستان ها (مهارتی)	کل دوره ها	
		۲۶ نفر	۲۸ نفر	۲۸ نفر	۱۸ نفر	۲۲ نفر	
استاندارد*		۲۰ نفر	۲۲ نفر	۲۲ نفر	۱۵ نفر ^۲	۲۰ نفر	
حداقل مطلوب		۱۴ نفر	۱۶ نفر	۱۶ نفر	۱۲ نفر	۲۲ نفر	

*تشکیل کلاس درس با تعداد بیشتر از «حداکثر تراکم» تعیین شده، تحت هر شرایطی ممنوع است و تلاش برای کاهش دامنه تغییر، از سطح پایین یا بالای استاندارد و حرکت به سمت استاندارد، یکی از ملاک های اصلی ارزیابی عملکرد استان در خصوص این استاندارد خواهد بود.

تبصره ۱) در هیچ یک از مناطق و تحت هیچ شرایطی نباید دانش آموز بازمانده از تحصیل وجود داشته باشد؛ لذا در صورتی که در مناطق کم جمعیت و روستایی، روش های معمول، از قبیل ادغام کلاس ها، اعزام دانش آموزان

۱) چنانچه پس از محاسبه، عدد به دست آمده مساوی «۱» باشد، نشان دهنده استاندارد بودن کلاس درس و عددهای کمتر و بیشتر از «۱» نشان دهنده میزان فاصله از استاندارد مورد نظر است.

۲) در زمان ارائه دروس نظری در مدارس و رشته های فنی و حرفه ای، تراکم کلاس درس متناسب با استاندارد دروس نظری دوره متوسطه دوم خواهد بود.

به نزدیک‌ترین محل و مکان‌های آموزشی همجوار و نظایر آن پاسخ‌گو نباشد، تشکیل کلاس درس با کمتر از حداقل تراکم تعیین شده، با نظر شورای برنامه‌ریزی استان، بلامانع است.

تبصره ۴۵) دامنه این استاندارد در مناطق و مدارس خاص، استثنائاً در دوره ابتدایی از ۱۴ تا ۲۶ و در دوره متوسطه اول و متوسطه دوم از ۱۶ تا ۲۸ و در هنرستان‌ها از ۱۲ تا ۱۸ قابل تغییر خواهد بود، ولی در هر صورت و تحت هیچ شرایطی تراکم دانش‌آموزان در کلاس درس نباید از حداکثر تعیین شده تجاوز کند.

تبصره ۴۶) میانگین تراکم دانش‌آموزی هر استان در سه سطح: «۱. کلان‌شهرها، ۲. شهرهای متوسط و ۳. شهرهای کم‌جمعیت و روستاها» جدا از یکدیگر تعیین و محاسبه خواهد شد؛ بنابراین در محاسبه این شاخص باید به نحوی عمل شود که میانگین هیچ‌یک از سطوح تعیین شده بر دیگری تاثیر نداشته باشد.

تبصره ۴۷) این شاخص به صورت ترکیبی «دانش‌آموز - کلاس درس دایره» در سه سطح: «۱. کلان‌شهرها، ۲. شهرهای متوسط و ۳. شهرهای کم‌جمعیت و روستاها» به صورت جدا از هم محاسبه خواهد شد؛ بنابراین در محاسبه این شاخص، به ویژه برای جذب و تأمین منابع انسانی، باید به نحوی عمل شود که هیچ‌یک از سطوح تعیین شده بر دیگری تاثیر نداشته باشد؛ به این معنی که در مناطق روستایی و شهرهای کم‌جمعیت، به جای محاسبه صرف شاخص «نسبت دانش‌آموزان به کارکنان آموزشی»، شاخص «نسبت کلاس درس دایره به معلم»، با احتساب حداقل تراکم مطلوب، مبنای محاسبه خواهد بود.

شاخص ۵. نسبت دانش آموزان به کل کارکنان آموزشی

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	این شاخص بیانگر تعداد دانش آموزان به ازای هر یک از کارکنان آموزشی است. کارکنان آموزشی: همه کارکنان رسمی، اعم از مدیر، معاونان آموزشی، اجرایی، فنی و فناوری، معلم، متصدی آزمایشگاه و کارگاه، سرپرست بخش و کتابدار که در مدارس و واحدهای آموزشی مشغول خدمت هستند. دانش آموز: فردی که قبل از آموزش عالی در یکی از دوره های تحصیلی (ابتدایی، متوسطه اول، متوسطه دوم) به تحصیل اشتغال داشته باشد.			
	تفسیر	کمتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا هر یک از کارکنان آموزشی زمان بیشتری برای تعامل با تک تک دانش آموزان خواهند داشت. برنامه ریزان با مقایسه این شاخص با استانداردهای مربوط، می توانند برنامه ریزی لازم را برای رسیدن این شاخص به استاندارد، انجام دهند. این شاخص به تفکیک دوره های تحصیلی، جنسیت، شهری و روستایی و سطوح تحصیلی قابل محاسبه است.			
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم مجموع دانش آموزان بر تعداد کل کارکنان آموزشی (به تفکیک) به دست می آید. $\text{نسبت دانش آموزان به کارکنان آموزشی} = \frac{\text{تعداد دانش آموزان دوره تحصیلی مورد نظر}}{\text{تعداد کارکنان آموزشی شاغل در همان دوره تحصیلی}}$			
	واحد سنجش	نفر (تعداد دانش آموزان و تعداد کارکنان آموزشی)			
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)			
	استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره ها
	۲۰ نفر	۱۸ نفر	۱۷ نفر	۱۸ نفر	

شاخص ۶. نسبت دانش آموزان شاخه فنی و حرفه‌ای و کاردانش به کل دانش آموزان دوره متوسطه

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	این شاخص بیانگر سهم دانش آموزان پایه دوم و سوم شاخه‌ها/ رشته‌های فنی حرفه‌ای و کاردانش از کل دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره متوسطه است. شاخه تحصیلی جزء اصلی ساختار دوره آموزش متوسطه است که آن را به سه شاخه نظری، فنی حرفه‌ای و کاردانش تقسیم می‌کند.	
	تفسیر	نزدیک بودن این شاخص به استاندارد موردنظر نشان دهنده توزیع متناسب دانش آموزان میان رشته‌های دوره متوسطه با توجه به علاقه، استعداد آنان و نیازهای واقعی جامعه است. این شاخص به تفکیک استان، جنسیت و شاخه‌های تحصیلی قابل محاسبه است.	
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم فنی حرفه‌ای / کاردانش بر کل دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره متوسطه به دست می‌آید. تعداد دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم شاخه‌های فنی حرفه‌ای / کاردانش = $\frac{\text{نسبت دانش آموزان فنی و حرفه‌ای / کاردانش به کل دانش آموزان دوره متوسطه}}{\text{کل دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره متوسطه}}$	
	واحد سنجش	درصد	
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)	
	استاندارد	کل (فنی حرفه‌ای و کاردانش)	فنی و حرفه‌ای
	%۴۸/۲۶	%۲۰/۲۶	% ۲۸

شاخص ۴. نسبت دانش آموزان مدارس غیردولتی به کل دانش آموزان

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	این شاخص بیانگر سهم دانش آموزان مشغول به تحصیل در مدارس غیردولتی از میان کل دانش آموزان ثبت نام شده و درصد مشارکت بخش خصوصی و نهادهای غیردولتی در امر آموزش و پرورش است.		
	تفسیر	بالاتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا امکان استفاده بیشتر از ظرفیت و مشارکت عملی بخش های غیردولتی در آموزش و پرورش را به وجود می آورد هرچند این موضوع به خودی خود برتری آموزشی را سبب نمی شود؛ اما میزان مشارکت و ورود بخش خصوصی به آموزش و پرورش را نشان می دهد.		
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم مجموع دانش آموزان مدارس غیردولتی به کل دانش آموزان، ضرب در صد به دست می آید. $\text{نسبت دانش آموزان مدارس غیردولتی به کل دانش آموزان} = \frac{\text{مجموع دانش آموزان مدارس غیردولتی}}{\text{کل دانش آموزان}} \times 100$		
	واحد سنجش	درصد		
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
	استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم
	%۱۰	%۱۲	%۱۸	%۱۳

شاخص ۸. درصد دانش آموزان کلاس های چند پایه

<p>تعریف</p> <p>این شاخص بیانگر تعداد دانش آموزانی است که در کلاس های چند پایه تحصیل می کنند. اگر در یک واحد آموزشی دو یا چند پایه تحصیلی از دانش آموزان در یک کلاس درس و با حضور یک معلم به تحصیل بپردازند، صرف نظر از این که هر دو یا چند پایه زیر نظر یک یا دو معلم اداره شود، آن کلاس را چند پایه می گویند.</p>	مشخصات و ویژگی ای شاخص										
<p>تفسیر</p> <p>کمتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا هر چه تعداد کلاس های تک پایه بیشتر باشد، امکان ارائه خدمات آموزشی و پرورشی بیشتر و مطلوب تر به دانش آموزان فراهم می شود. این شاخص به تفکیک دوره های تحصیلی، جنسیت و شهری و روستایی قابل محاسبه است.</p>											
<p>روش محاسبه</p> <p>این شاخص از تقسیم تعداد کلاس های چند پایه به کل دانش آموزان ضرب در صد، حاصل می شود.</p> $\text{درصد دانش آموزان کلاس های چند پایه} = \frac{\text{تعداد کل کلاس های چند پایه}}{\text{تعداد کل دانش آموزان}} \times 100$											
<p>واحد سنجش</p> <p>درصد</p>											
<p>دوره زمانی سنجش</p> <p>سال تحصیلی (سالانه)</p>											
استاندارد											
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%; text-align: center;">شش پایه</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">پنج پایه</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">چهار پایه</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">سه پایه</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">دو پایه</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۰/۰۱</td> <td style="text-align: center;">۰/۰۲</td> <td style="text-align: center;">%۱</td> <td style="text-align: center;">%۱</td> <td style="text-align: center;">%۲</td> </tr> </table>	شش پایه	پنج پایه	چهار پایه	سه پایه	دو پایه	۰/۰۱	۰/۰۲	%۱	%۱	%۲	
شش پایه	پنج پایه	چهار پایه	سه پایه	دو پایه							
۰/۰۱	۰/۰۲	%۱	%۱	%۲							

شاخص ۹. نسبت کارکنان آموزشی واجد شرایط تخصصی به کل کارکنان

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	این شاخص بیانگر سهم کارکنان آموزشی و تربیتی واجد شرایط علمی و تخصصی از کل کارکنان است. کارکنانی که مدرک، سطح، رشته تحصیلی و رتبه علمی آنان با دروس مورد تدریس، پست مورد تصدی یا فعالیت شان مرتبط باشد، کارکنان آموزشی واجد شرایط تخصصی گفته می شود.	
	تفسیر	بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا امکان بهره گیری از توان و تخصص منابع انسانی فراهم شده و اثر بخشی فعالیت کارکنان افزایش پیدا می کند. این شاخص به تفکیک جنسیت، دوره های تحصیلی، مدرک، سطح تحصیلی، گروه های تدریس و اداری- آموزشی قابل محاسبه است.	
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد کارکنان واجد شرایط تخصصی بر تعداد کل کارکنان به دست می آید.	
		$\text{نسبت کارکنان واجد شرایط تخصصی به کل کارکنان} = \frac{\text{تعداد کارکنان واجد شرایط تخصصی}}{\text{تعداد کل کارکنان}}$	
	واحد سنجش	درصد	
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)	
استاندارد	ورود	موجود	
	%۱۰۰	%۷۵	

شاخص ۱۰. نسبت کارکنان آموزشی واجد شرایط حرفه‌ای به کل کارکنان

مشخصات و ویژگی‌های شاخص	تعریف	این شاخص بیانگر سهم کارکنان آموزشی و تربیتی واجد شرایط حرفه‌ای از کل کارکنان است. همه کارکنان آموزشی که دوره‌های تربیت معلم یا دبیری را با موفقیت گذرانده و با شرکت در آزمون‌های استاندارد، گواهینامه صلاحیت حرفه‌ای را کسب کرده باشند، کارکنان آموزشی واجد شرایط حرفه‌ای محسوب می‌شوند.		
	تفسیر	بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا امکان بهره‌گیری از توان و تخصص منابع انسانی فراهم و اثربخشی فعالیت کارکنان آموزشی و یادگیری دانش‌آموزان افزایش پیدا می‌کند. این شاخص به تفکیک جنسیت، دوره‌ها، رشته‌ها و سطوح تحصیلی قابل محاسبه است.		
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد کارکنان آموزشی واجد شرایط حرفه‌ای بر تعداد کل کارکنان به دست می‌آید. $\text{نسبت کارکنان آموزشی واجد شرایط حرفه‌ای به کل کارکنان} = \frac{\text{تعداد کارکنان آموزشی واجد شرایط حرفه‌ای}}{\text{تعداد کل کارکنان}}$		
	واحد سنجش	درصد		
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	ورودی همه دوره‌ها
	%۶۵	%۷۰	%۸۰	%۱۰۰

شاخص ۱۶. میانگین سطح تحصیلات کارکنان

<p>این شاخص متوسط سال‌های تحصیل کل کارکنان آموزش و پرورش را نشان می‌دهد. سطح تحصیلات: کمتر از یک سال، کمتر از تحصیلات مقدماتی، مقدماتی، ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، دیپلم و پیش‌دانشگاهی، فوق دیپلم، عالی علوم دینی، لیسانس، فوق لیسانس، دکتری و بالاتر.</p>	تعریف	مشخصات و ویژگی‌های شاخص							
<p>بالا بودن این شاخص مطلوب و بیانگر ارتقای سطح تحصیلات کارکنان آموزش و پرورش است. لذا هرچه میزان این شاخص بالاتر باشد امکان ارائه خدمات بیشتر و مطلوب‌تر فراهم خواهد شد. این شاخص به تفکیک جنسیت، سطوح تحصیلی و کارکنان اداری و آموزشی قابل محاسبه است.</p>	تفسیر								
<p>این شاخص از تقسیم مجموع حاصل ضرب سال‌های تحصیل استاندارد هر گروه از کارکنان بر تعداد کل کارکنان به دست می‌آید.</p>	روش محاسبه								
<p style="text-align: center;">مجموع حاصل ضرب سال‌های تحصیل استاندارد هر گروه از کارکنان</p> <hr style="border: 1px solid red;"/> <p style="text-align: center;">تعداد کل کارکنان</p>									
<p>سال‌های تحصیل استاندارد</p>	واحد سنجش								
<p>سال تحصیلی (سالانه)</p>	دوره زمانی سنجش								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">کل دوره‌ها</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">دوره متوسطه دوم</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">دوره متوسطه اول</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">دوره ابتدایی</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۱۶/۱۶</td> <td style="text-align: center;">۱۶/۵</td> <td style="text-align: center;">۱۶/۵</td> <td style="text-align: center;">۱۵/۵</td> </tr> </table>	کل دوره‌ها	دوره متوسطه دوم	دوره متوسطه اول	دوره ابتدایی	۱۶/۱۶	۱۶/۵	۱۶/۵	۱۵/۵	استاندارد
کل دوره‌ها	دوره متوسطه دوم	دوره متوسطه اول	دوره ابتدایی						
۱۶/۱۶	۱۶/۵	۱۶/۵	۱۵/۵						

شاخص ۱۴. میانگین ساعات آموزش‌های ضمن خدمت سالانه کارکنان

مشخصات و ویژگی‌های شاخص				تعریف	این شاخص بیانگر متوسط ساعات آموزش‌های ضمن خدمت، به ازای هر یک از کارکنان آموزش و پرورش در یک سال است.		
				تفسیر	بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا موجب ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی و مهارت‌های شغلی منابع انسانی و به روز شدن اطلاعات حرفه‌ای آنان می‌شود. این شاخص به تفکیک جنسیت، دوره، گروه تدریس و کارکنان آموزشی و غیرآموزشی قابل محاسبه است.		
				روش محاسبه	این شاخص از تقسیم مجموع ساعات دوره‌های آموزشی ضمن خدمت برگزار شده کارکنان در طول یک سال، بر تعداد کل کارکنان حاصل می‌شود. مجموع ساعت دوره‌های آموزشی ضمن خدمت کارکنان در طول یک سال میانگین ساعات آموزش‌های ضمن خدمت سالانه کارکنان = $\frac{\text{تعداد کل کارکنان}}$		
				واحد سنجش	ساعت آموزش		
				دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
				استاندارد			
۷۰	۶۴	۶۰	۶۵				

توجه: لازم است در طول دوره زمانی پیش‌بینی شده نسبت آموزش‌های تخصصی به آموزش‌های عمومی ضمن خدمت، به نسبت ۹۰ (تخصصی) به ۱۰ (عمومی) تغییر یابد.

شاخص ۱۴. میزان رضایت شغلی کارکنان

این شاخص میزان رضایت مندی کارکنان از شغل شان را نشان می دهد.				مشخصات و ویژگی های شاخص
<p>رضایت شغلی کارکنان: مجموع عکس العمل های شناختی، ادراکی و ارزشی افراد، درجه ای از حالات، احساسات، اعتقادات و نگرش های مطبوع، عاطفی و مثبت یا مجموعه ای از احساسات سازگار نسبت به شغل حاکی از هماهنگی میان نیازها و ارزش های حرفه ای و نگرش کلی نسبت به شغل که حاصل ارزیابی یا تجارب شغلی است و به عنوان عامل تسهیل کننده نیل به ارزش های شغلی حاصل می شود؛ گستره ای است که در آن محیط کاری، تقاضاهای فرد را برآورده می کند؛ یعنی احساس خرسندی و خشنودی که فرد از کار خود می کند و لذتی که از آن می برد و در پی آن، به شغل خود دلگرمی و وابستگی پیدا می کند و در مجموع از احساس خوب و مطلوبی نسبت به آن برخوردار است.</p>				
<p>تفسیر</p> <p>بالا بودن این شاخص مطلوب است، زیرا موجب ارتقای فرد و سازمان می شود و کارایی و اثربخشی فعالیت ها را ارتقا می بخشد. این شاخص به تفکیک کارکنان آموزشی، اداری، پرورشی، پشتیبانی، جنسیت، منطقه، استان، شهری و روستایی قابل محاسبه است.</p>				
<p>روش محاسبه</p> <p>این شاخص پس از تعیین مؤلفه های رضایت شغلی کارکنان، به روش علمی و از طریق ابزارسازی مناسب با سنجش مورد نظر، قابل حصول خواهد بود.</p>				
واحد سنجش درصد				
دوره زمانی دوره پنج ساله سنجش				
استاندارد				
کل دوره ها	دوره متوسطه دوم	دوره متوسطه اول	دوره ابتدایی	
%۷۰	%۷۰	%۷۰	%۷۰	

شاخص ۱۵. نسبت مدارس دونوبته به کل مدارس

مشخصات و ویژگی های شاخص				
<p>تعریف</p> <p>این شاخص بیانگر سهم مدارس دونوبته از کل مدارس کشور است. اگر در یک واحد آموزشی دو گروه/دوره جداگانه از دانش آموزان به ترتیب در دو نوبت صبح و بعد از ظهر در یک مدرسه به تحصیل بپردازند، صرف نظر از این که هر دو نوبت زیر نظر یک یا دو مدیر اداره شود و برنامه روزانه آموزشی و پرورشی آنان طبق آیین نامه مصوب برای هر گروه/دوره به طور جداگانه تنظیم و اجرا شود، آن واحد آموزشی را دونوبته می گویند.</p>				
<p>تفسیر</p> <p>کمتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا هرچه تعداد مدارس یک نوبته بیشتر باشد، امکان ارائه خدمات آموزشی و پرورشی بیشتر و مطلوب تر به دانش آموزان فراهم می شود. این شاخص به تفکیک دوره های تحصیلی و جنسیت قابل محاسبه است.</p>				
<p>این شاخص از تقسیم تعداد مدارس دونوبته به کل مدارس دایر حاصل می شود.</p> <p style="text-align: center;">تعداد مدارس دونوبته</p> <p style="text-align: center;">= $\frac{\text{نسبت مدارس دونوبته به کل مدارس}}{\text{کل مدارس دایر}}$</p>				
<p>واحد سنجش</p> <p>سهم / نسبت</p>				
<p>دوره زمانی سنجش</p> <p>سال تحصیلی (سالانه)</p>				
استاندارد				
کل دوره ها	دوره متوسطه دوم	دوره متوسطه اول	دوره ابتدایی	
%۱۰	%۱۰	%۱۰	%۱۰	

شاخص ۱۶. نرخ اتصال مدارس به شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	این شاخص میزان دسترسی مدارس به شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات را نشان می دهد. شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات: شبکه‌ای مبتنی بر قرارداد اینترنت (شبکه)، به همراه سویچ ها و مسیر یاب‌ها و مراکز داده‌ای و متناسب با نیاز آموزشی و تربیتی در محیط‌های آموزشی است که به صورت درخواست‌های دسترسی داخلی و اخذ اطلاعاتی که در مراکز داده داخلی نگهداری می‌شوند، به هیچ وجه از طریق خارج مسیریابی نشود و امکان ایجاد شبکه‌های اینترنت، خصوصی و امن داخلی در آن فراهم شود. فناوری اطلاعات و ارتباطات: مجموعه‌ای از سخت افزارها، نرم افزارها و نظام‌های ارتباطی که برای دستیابی، جمع‌آوری، طبقه بندی، تجزیه و تحلیل و ارائه اطلاعات به کار می‌رود.		
	تفسیر	بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا امکان بهره‌گیری بیشتر از منابع آموزشی و پژوهشی را در محیط مدارس فراهم می‌کند و به ارتقای بهره‌وری نظام آموزشی کمک خواهد کرد.		
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد مدارس متصل به شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات بر تعداد کل مدارس ضرب در صد حاصل می‌شود. تعداد مدارس متصل به شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات $\times 100 = \frac{\text{نرخ اتصال مدارس به شبکه ملی اطلاعات و ارتباطات}}{\text{تعداد کل مدارس}}$		
	واحد سنجش	درصد		
	دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره‌ها
	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰

شاخص ۱۶. سرانه دانش آموزی (به تفکیک دوره‌ها و شاخه تحصیلی دوره متوسطه)

مشخصات و ویژگی های شاخص					تعریف	میزان اعتبارات هزینه‌ای دانش آموزان که آموزش و پرورش برای هر دانش آموز در یک سال تحصیلی به تفکیک دوره‌ها و شاخه تحصیلی دوره متوسطه هزینه می‌کند. به عبارت دیگر متوسط هزینه‌ای که توسط دولت طی یک سال مالی یا سال تحصیلی صرف آموزش یک نفر آموزش گیرنده در هر یک از دوره‌های تحصیلی می‌شود، سرانه آموزشی نامیده می‌شود.			
					تفسیر	این شاخص نشان می‌دهد که منابع مالی آموزش و پرورش چگونه بین دوره‌های مختلف تحصیلی توزیع شده و برای هر دانش آموز چه میزان هزینه می‌شود؛ به عبارت دیگر سرانه دانش آموزی نشان می‌دهد به طور میانگین در یک سال (یا دوره معین) برای آموزش و تحصیل هر دانش آموز چقدر هزینه شده است.			
					روش محاسبه	این شاخص از تقسیم اعتبارات هزینه‌ای دوره‌ها یا شاخه تحصیلی (به تفکیک) به کل دانش آموزان همان دوره یا شاخه تحصیلی به دست می‌آید. اعتبارات هزینه ای دوره‌ها / شاخه تحصیلی سرانه دانش آموزی = _____ کل دانش آموزان همان دوره / شاخه			
					واحد سنجش	ریال (واحد به هزار ریال)			
					دوره زمانی سنجش	سال مالی (سالانه)			
					استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	هنرستان
	۵۸۰۰	۷۵۰۰	۹۶۰۰	۱۴۰۰۰					

شاخص ۱۸. سهم اعتبارات غیر پرسنلی از کل اعتبارات (جاری - هزینه‌ای) آموزش و پرورش

		تعریف	مشخصات و ویژگی های شاخص
	درصدی از اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش است که در یک سال مالی برای هزینه‌های غیر پرسنلی آموزش و پرورش اختصاص می‌یابد.		
	افزایش سهم اعتبارات غیر پرسنلی از کل اعتبارات هزینه‌ای مطلوب است و نشان دهنده توجه آموزش و پرورش به برنامه‌های کیفیت‌بخشی، فعالیت‌های آموزشی، پرورشی و پژوهشی و بیانگر آن است که آموزش و پرورش می‌تواند طرح‌ها و برنامه‌های تحولی بیشتری را اجرا کند.	تفسیر	
	این شاخص از تقسیم اعتبارات غیر پرسنلی به کل اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش ضرب در صد به دست می‌آید.	روش محاسبه	
	اعتبارات غیر پرسنلی		
	$\text{سهم اعتبارات غیر پرسنلی از کل اعتبارات آ.پ} = \frac{\text{اعتبارات غیر پرسنلی}}{\text{کل اعتبارات هزینه‌ای آموزش و پرورش}} \times 100$		
	درصد	واحد سنجش	
	سال مالی (سالانه)	دوره زمانی سنجش	
کل	اعتبارات غیر پرسنلی از هزینه‌ای	اعتبارات غیر پرسنلی از جاری	استاندارد
%۸	-	-	

شاخص ۱۹. سهم بودجه آموزش و پرورش از بودجه عمومی (به تفکیک جاری/هزینه‌ای و عمرانی/تملک دارایی و سرمایه‌ای)		
مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	شاخص‌های مربوط به بودجه و اعتبارات برای کنترل، هدایت و کاربرد دقیق منابع مالی مورد استفاده قرار می‌گیرند. بودجه: پیش‌بینی دریافت‌ها از محل بودجه عمومی و سایر منابع تامین اعتبار که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در سال مالی در اختیار آموزش و پرورش قرار می‌گیرد. اعتبارات: وجوهی که برای مصرف یا مصارف معین و اجرای برنامه‌ها، برای نیل به اهداف در بودجه مربوط، به تصویب رسیده باشد. بودجه عمومی: بودجه‌ای که برای اجرای برنامه سالانه، در آن منابع مالی لازم پیش‌بینی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاه‌های اجرایی تعیین می‌شود.
	تفسیر	بالا بودن این سهم مطلوب است و نشان‌دهنده اهتمام، تأکید و ارج نهادن دولت به امر تعلیم و تربیت است. این امر برای ارزیابی سیاست‌های دولت در قبال آموزش و پرورش هم بسیار حائز اهمیت است. این شاخص نشان می‌دهد که چند درصد از مخارج دولت (بودجه دولت) صرف بخش آموزش می‌شود و به طور نسبی میزان مسئولیت‌پذیری دولت از نظر تأمین بودجه برای موسسات آموزشی را نشان می‌دهد.
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم بودجه عمومی (جاری یا عمرانی) آموزش و پرورش به بودجه عمومی کل (جاری، عمرانی) دولتی ضرب در صد به دست می‌آید. $\text{بودجه عمومی (جاری / عمرانی) آ.پ} \times 100 = \text{سهم بودجه آ.پ از بودجه عمومی دولتی}$
	واحد سنجش	درصد
	دوره زمانی سنجش	سال مالی (سالانه)
استاندارد	جاری (هزینه‌ای)	۲۰٪
	عمرانی (تملک دارایی / سرمایه‌ای)	۵٪
	عمومی کل	۱۲٪

شاخص ۶۰. سهم هزینه‌های آموزش و پرورش از کل تولید ناخالص داخلی (GDP)

مشخصات و ویژگی‌های شاخص	تعریف	درصدی از کل تولید ناخالص داخلی که در یک سال مالی برای هزینه در آموزش و پرورش اختصاص می‌یابد. به مجموع کالاها و خدمات تولید شده در طول یک دوره زمانی معین که معمولاً سه‌ماهه یا یک‌ساله است، تولید ناخالص داخلی گفته می‌شود. تولید ناخالص داخلی از محاسبه ارزی پولی کالاها و خدمات تولیدی به دست می‌آید که کالاهای واسطه‌ای را شامل نمی‌شود و در محاسبه آن تنها کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای که مصارف نهایی دارند، وارد می‌شود.		
	تفسیر	بالا بودن این سهم مطلوب است و نشان دهنده اهتمام، تأکید و ارج نهادن دولت به آموزش و پرورش است و میزان سهم آموزش و پرورش از تولید ناخالص داخلی است. این شاخص نشان می‌دهد که چقدر از تولید ناخالص داخلی هر کشور برای آموزش صرف می‌شود و تأکید نسبی هر کشور بر آموزش را نسبت به بخش‌های دیگر مانند بهداشت، انرژی، مسکن، تغذیه، پوشاک و امنیت و... نشان می‌دهد.		
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم کل اعتبارات آموزش و پرورش به تولید ناخالص داخلی (GDP) ضرب درصد به دست می‌آید.		
	$\text{کل اعتبارات آ.پ} \times 100 = \frac{\text{سهم هزینه‌های آ.پ از کل تولید ناخالص داخلی}}{\text{تولید ناخالص داخلی (GDP)}}$			
	واحد سنجش	درصد		
دوره زمانی سنجش	سال مالی (سالانه)			
استاندارد	دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره‌ها
	%۲/۹	%۲/۹	%۲/۹	%۲/۹

شاخص ۶۹. نسبت مقالات منتشر شده (در نشریات معتبر داخلی و خارجی) به کل پژوهش‌های انجام شده در

آموزش و پرورش

مشخصات و ویژگی‌های شاخص					تعریف	این شاخص بیانگر سهم مقالات پژوهشی منتشر شده در نشریات معتبر (علمی-پژوهشی) به ازای پژوهش‌های انجام گرفته در آموزش و پرورش است. مقاله: نوشته‌ای که حاصل یک تحقیق علمی-پژوهشی بوده و در یکی از نشریات چاپ یا در گردهمایی‌های علمی-پژوهشی ارائه شده باشد.				
					تفسیر	بیشتر بودن این شاخص نشان دهنده غنای علمی و محتوایی پژوهش‌های انجام شده در آموزش و پرورش است. این شاخص به تفکیک سطوح تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) پژوهشگران قابل محاسبه است.				
					روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد مقالات پژوهشی منتشر شده در نشریات معتبر به کل پژوهش‌های انجام شده در آموزش و پرورش، ضرب در صد، به دست می‌آید. تعداد مقالات منتشر شده در نشریات معتبر $\times 100 = \frac{\text{نسبت مقالات منتشر شده در نشریات معتبر}}{\text{کل پژوهش‌های انجام شده در آموزش و پرورش}}$				
					واحد سنجش	درصد				
					دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)				
					استاندارد	کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	کل سطوح
	۶۰٪	۷۰٪	۸۰٪	۹۰٪	۷۵٪					

شاخص ۳۶. نسبت مقالات منتشر شده به کل کارکنان

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف	این شاخص بیانگر تعداد مقالات منتشر شده کارکنان به ازای هریک از کارکنان آموزش و پرورش است.				
	تفسیر	بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا نشانگر ترویج فرهنگ پژوهش و تحقیق و تولید علم در میان کارکنان است و به تفکیک سطوح تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) قابل محاسبه است.				
	روش محاسبه	این شاخص از تقسیم مجموع مقالات منتشر شده کارکنان به تعداد کل کارکنان به دست می آید. $\text{نسبت مقالات منتشر شده به کل کارکنان} = \frac{\text{مجموع مقالات منتشر شده کارکنان}}{\text{تعداد کل کارکنان (به تفکیک سطوح تحصیلی)}} \times 100$				
	واحد سنجش	درصد				
	دوره زمانی سنجش	دو سالانه				
استاندارد		کاردانی	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکتری	کل سطوح
		%۱۰	%۲۰	%۳۰	%۵۰	% ۲۷/۵

شاخص ۳۴۳. نرخ ارتقای دانش آموزان

شاخص ۳۴۳. نرخ ارتقای دانش آموزان			مشخصات و ویژگی های شاخص
تعریف		این شاخص بیانگر درصد دانش آموزانی است که در ارزشیابی پایانی قبول شده و در پایه بالاتر ثبت نام کرده‌اند. احراز یک پایه تحصیلی یا رده شغلی بالاتر از پایه تحصیلی یا رده شغلی قبلی را ارتقا می‌گویند.	
تفسیر		بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا افزایش نرخ ارتقای دانش آموزان به پایه تحصیلی بالاتر، نشان‌دهنده موفقیت آموزش و پرورش در انجام بهینه مأموریت خود است. این شاخص به تفکیک پایه تحصیلی، جنسیت و مناطق شهری-روستایی قابل محاسبه است.	
روش محاسبه		این شاخص از تفاضل مردودین مشغول به تحصیل پایه مورد نظر از تعداد دانش آموزان همان پایه، تقسیم بر تعداد دانش آموزان پایه قبل، ضرب در صد به دست می‌آید. دانش آموزان تکرار پایه ثبت نام شده - تعداد دانش آموزان ارتقا یافته به پایه بالاتر $\times 100 = \frac{\text{نرخ ارتقای دانش آموزان}}{\text{تعداد دانش آموزان پایه قبلی}}$	
واحد سنجش		درصد	
دوره زمانی سنجش		سال تحصیلی (سالانه)	
استاندارد			
دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	
%۹۸/۵	%۹۵	-	

شاخص ۴۴. نرخ فارغ التحصیلی دانش آموزان

مشخصات و ویژگی های شاخص	تعریف این شاخص بیانگر سهمی از دانش آموزان است که یک دوره تحصیلی (آموزش متوسطه کامل) را با موفقیت پشت سر گذاشته‌اند. فارغ التحصیل: فردی که آموزش های علمی و عملی مربوط به همه دوره‌های تحصیلی را با موفقیت پشت سر گذاشته و از سوی مراجع ذی صلاح حائز شرایط موفق به دریافت گواهینامه پایان تحصیلات دوره متوسطه شده است.
	تفسیر بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا افزایش تعداد فارغ التحصیلان نشان دهنده کارایی و توانمندی آموزش و پرورش در نگهداری دانش آموزان در محیط‌های آموزشی تا پایان دوره‌های تحصیلی است. این شاخص به تفکیک جنسیت و رشته تحصیلی قابل محاسبه است.
	روش محاسبه این شاخص از تقسیم تعداد دانش‌آموختگان بر کل دانش‌آموزان ثبت نام شده در پایه اول ابتدایی، ضرب در صد به دست می‌آید. $\text{نرخ فارغ التحصیلی دانش آموزان} = \frac{\text{تعداد دانش‌آموختگان یک دوره تحصیلی}}{\text{تعداد کل ثبت نام شدگان در پایه اول ابتدایی همان گروه}} \times 100$
	واحد سنجش درصد
	دوره زمانی سنجش سال تحصیلی (سالانه)
استاندارد	دوره ابتدایی —
	دوره متوسطه اول —
دوره متوسطه دوم ۸۰٪	—

شاخص ۷۵. نرخ ترک تحصیل دانش آموزان

<p>تعریف</p> <p>این شاخص نشان دهنده درصد دانش آموزانی است که در طول سال تحصیلی، بنا به دلایلی از ادامه تحصیل و حضور در مدرسه خودداری کرده‌اند؛ به عبارت دیگر دانش آموزانی که به هر دلیلی، حین تحصیل، بعد از قبولی یا مردودی، نظام آموزشی را ترک کرده باشند، تارک تحصیل نامیده می‌شوند.</p>	مشخصات و ویژگی های شاخص							
<p>تفسیر</p> <p>کمتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا میزان ماندگاری دانش آموزان در مدرسه و کارایی نظام آموزشی را نشان می‌دهد و بیانگر آن است که چه تعداد از دانش آموزان در طول سال تحصیلی یا پس از قبولی یا مردودی نظام آموزشی را ترک کرده‌اند. این شاخص به تفکیک پایه تحصیلی، مناطق جغرافیایی (شهری- روستایی) و جنسیت قابل محاسبه می‌باشد.</p>								
<p>روش محاسبه</p> <p>۱) تعداد «تارکان تحصیل طول سال» از کسر تعداد شرکت کنندگان در امتحانات حاصل می‌شود. ۲) تعداد «تارکان تحصیل از قبول شدگان» از کسر تعداد دانش آموزان ارتقا یافته به کلاس بالاتر (تفاضل تعداد دانش آموزان یک پایه و مردودین مشغول به تحصیل همان پایه در سال بعد) از تعداد قبول شدگان به دست می‌آید. ۳) تعداد «تارکان تحصیل از مردودین» از کسر تعداد دانش آموزان مردود مشغول به تحصیل در یک پایه در سال بعد، از تعداد مردودین همان پایه حاصل می‌شود. این شاخص از تقسیم مجموع تعداد تارکان تحصیل (در طول سال تحصیلی، از قبول شدگان و از مردودین)، بر تعداد کل دانش آموزان به دست می‌آید.</p> <p style="text-align: center;">تعداد تارکان تحصیل (در طول سال تحصیلی، از قبول شدگان و از مردودین)</p> <p style="text-align: center;">$\times 100 = \text{نرخ ترک تحصیل دانش آموزان}$</p> <p style="text-align: center;">تعداد کل دانش آموزان همان پایه</p>								
<p>واحد سنجش</p> <p style="text-align: center;">درصد</p>								
<p>دوره زمانی سنجش</p> <p style="text-align: center;">سال تحصیلی (سالانه)</p>								
<p>استاندارد</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 25%;">دوره ابتدایی</td> <td style="width: 25%;">دوره متوسطه اول</td> <td style="width: 25%;">دوره متوسطه دوم</td> <td style="width: 25%;">کل دوره‌ها</td> </tr> <tr> <td>۰/۵%</td> <td>۲%</td> <td>۳%</td> <td>۱/۸%</td> </tr> </table>		دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره‌ها	۰/۵%	۲%	۳%
دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره‌ها					
۰/۵%	۲%	۳%	۱/۸%					

شاخص ۳۶. نرخ ماندگاری دانش آموزان

<p>تعریف درصد دانش آموزان ورودی پایه اول را نشان می دهد که توانسته اند، با قبولی یا تکرار پایه / واحد درس، به پایه بالاتر ارتقا یافته و تا آن پایه ترک تحصیل نکرده اند.</p>	مشخصات و ویژگی های شاخص								
<p>تفسیر بالا بودن این شاخص مطلوب است، زیرا نشان می دهد نظام آموزشی با اتخاذ روش ها و تدابیر مناسب توانسته است تعداد بیشتری از دانش آموزان را در واحدهای آموزشی نگه دارد. این شاخص به تفکیک جنسیت و سطوح اداری قابل محاسبه است.</p>									
<p>روش محاسبه این شاخص از تقسیم تعداد دانش آموزان پایه اول منهای تارکان تحصیل در پایه مورد نظر، بر کل ثبت نام شدگان همان پایه در طول دوره تحصیلی، ضرب درصد به دست می آید .</p> <p style="text-align: center;">تارکان تحصیل پایه مورد نظر — تعداد دانش آموزان ورودی پایه اول</p> <p style="text-align: center;">نرخ ماندگاری دانش آموزان = $\frac{\text{تعداد کل ثبت نام شدگان همان پایه}}{\text{تعداد دانش آموزان ورودی پایه اول}} \times 100$</p>									
<p>واحد سنجش درصد</p>									
<p>دوره زمانی سنجش سال تحصیلی (سالانه)</p>									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;">کل دوره ها</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">دوره متوسطه دوم</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">دوره متوسطه اول</td> <td style="width: 25%; text-align: center;">دوره ابتدایی</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">%۹۲</td> <td style="text-align: center;">%۸۰</td> <td style="text-align: center;">%۹۶</td> <td style="text-align: center;">%۹۹</td> </tr> </table>	کل دوره ها	دوره متوسطه دوم	دوره متوسطه اول	دوره ابتدایی	%۹۲	%۸۰	%۹۶	%۹۹	استاندارد
کل دوره ها	دوره متوسطه دوم	دوره متوسطه اول	دوره ابتدایی						
%۹۲	%۸۰	%۹۶	%۹۹						

شاخص ۳۷. نرخ گذر دانش آموزان

مشخصات و ویژگی های شاخص		تعریف	درصد دانش آموزان ثبت نام شده در پایه اول دوره تحصیلی بالاتر در یک سال تحصیلی مشخص، به نسبت تعداد دانش آموزان ثبت نام شده در آخرین پایه دوره تحصیلی، سال تحصیلی قبل.		
		تفسیر	بالا بودن این شاخص مطلوب است، زیرا نرخ گذر بالا، نشان دهنده گذر دانش آموزان بیشتری از یک دوره تحصیلی به دوره تحصیلی بالاتر است. این نرخ میزان گنجایش دوره تحصیلی بعدی را نشان می دهد. همچنین میزان گذر پایین، می تواند ناشی از بروز مشکلاتی در ارتباط بین دو دوره تحصیلی باشد که براساس نقص سیستم امتحانات یا نارسایی ظرفیت ورود در دوره های تحصیلی بالاتر به وجود می آید. این نرخ به بررسی فرآیند و نیازهای آموزشی و مالی یک نظام تحصیلی کمک می کند.		
		روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد ثبت نام شدگان در پایه اول دوره تحصیلی بالاتر، منهای مردودین مشغول به تحصیل، به تعداد دانش آموزان آخرین پایه دوره تحصیلی پایین تر، در سال تحصیلی قبلی، ضرب درصد به دست می آید. تعداد تکرار کنندگان پایه — تعداد ثبت نام شدگان در پایه اول دوره تحصیلی بالاتر $\text{نرخ گذر دانش آموزان} = \frac{\text{تعداد دانش آموزان آخرین پایه دوره تحصیلی سال تحصیلی قبل}}{\text{تعداد تکرار کنندگان پایه} - \text{تعداد ثبت نام شدگان در پایه اول دوره تحصیلی بالاتر}} \times 100$		
		واحد سنجش	درصد		
		دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
استاندارد		دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره ها
		۹۸٪	۹۵٪	—	—

شاخص ۴۸. نرخ تکرار پایه دانش آموزان

مشخصات ویژگی های شاخص				تعریف	این شاخص نشان دهنده سهم جمعیت دانش آموزی است که در سال تحصیلی معین و در یک پایه مشخص، ثبت نام کرده و در سال تحصیلی آینده نیز در همان پایه تحصیلی ثبت نام می کنند.		
				تفسیر	کاهش نرخ تکرار پایه، مطلوب و نشان دهنده کارایی نظام آموزشی است. این شاخص یکی از نشانگرهای کلیدی است که برای تجزیه و تحلیل جریان تحصیلی دانش آموزان مورد استفاده قرار می گیرد. شاخص به تفکیک پایه تحصیلی و جنسیت قابل محاسبه است.		
				روش محاسبه	این شاخص از تقسیم تعداد مردودشدگان شاغل به تحصیل در یک پایه سال تحصیلی مورد نظر، بر تعداد کل دانش آموزان در همان پایه، در سال تحصیلی قبل، ضرب درصد به دست می آید. تعداد مردود شدگان شاغل در یک پایه سال تحصیلی مورد نظر $\times 100 = \text{نرخ تکرار پایه دانش آموزان}$ تعداد کل دانش آموزان در همان پایه، در سال تحصیلی قبل		
				واحد سنجش	درصد		
				دوره زمانی سنجش	سال تحصیلی (سالانه)		
استاندارد				دوره ابتدایی	دوره متوسطه اول	دوره متوسطه دوم	کل دوره ها
				۰/۳٪	۲٪	۲/۳٪	-

شاخص ۷۹. نرخ باسوادی گروه‌های سنی (۶ساله و بالاتر، ۱۰ساله و بالاتر، ۱۵ساله و بالاتر)

مشخصات و ویژگی‌های شاخص	تعریف این شاخص درصد باسوادان گروه‌های سنی مختلف را نشان می‌دهد. در این شاخص منظور از باسوادی ، توانایی خواندن، نوشتن و حساب کردن است. نرخ باسوادی افراد بالغ (بالای ۱۵ سال) عبارت از درصد افراد بالغی است که در حد خواندن و نوشتن جملات ساده مهارت دارند. نرخ باسوادی طبق تعریف مرکز آمار در ایران مربوط به افراد بالای ۶ سال است.		
	تفسیر این شاخص نشان می‌دهد در بلند مدت، کشورها تا چه میزان توانسته‌اند آموزش‌های اولیه را به افراد منتقل نمایند. بیشتر بودن این شاخص مطلوب است، زیرا نشان دهنده موفقیت و توانمندی نظام آموزشی برای ارتقای سواد گروه‌های سنی مختلف است. این شاخص به تفکیک جنسیت و شهری-روستایی قابل محاسبه است.		
	روش محاسبه این شاخص از تقسیم تعداد باسوادان گروه‌های سنی (۶ساله و بالاتر، ۱۰ساله و بالاتر، ۱۵ساله و بالاتر) بر کل جمعیت هر یک از گروه‌های سنی ضرب درصد به دست می‌آید. تعداد باسوادان گروه‌های سنی (۶ساله و بالاتر / ۱۰ساله و بالاتر / ۱۵ساله و بالاتر) $\times 100 = \text{نرخ باسوادی گروه‌های سنی}$ کل جمعیت هر یک از گروه‌های سنی		
	واحد سنجش درصد		
	دوره زمانی سنجش سال تحصیلی (سالانه)		
استاندارد	۶ ساله و بالاتر %۹۹	۱۰ ساله و بالاتر % ۹۸	۱۵ساله و بالاتر %۹۸

شاخص های کیفی	ردیف
میزان تناسب محتوای آموزشی و پرورشی با ویژگی ها و نیازهای دانش آموزان	شاخص ۴۰
میزان برخورداری دانش آموختگان از کرامت اخلاقی و عزت نفس	شاخص ۴۱
میزان برخورداری دانش آموختگان از اعتماد به نفس و استقلال شخصیت	شاخص ۴۲
میزان برخورداری دانش آموختگان از روحیه تحقیق، تفکر، تعقل، تعمق، نقد و ابتکار	شاخص ۴۳
میزان ادای احترام دانش آموختگان به قانون و التزام به رعایت آن	شاخص ۴۴
میزان برخورداری دانش آموختگان از بینش سیاسی مبتنی بر اصل ولایت فقیه برای مشارکت آگاهانه در سرنوشت سیاسی کشور	شاخص ۴۵
میزان برخورداری دانش آموختگان از روحیه مسئولیت پذیری و مشارکت در فعالیت های دینی، فرهنگی و اجتماعی	شاخص ۴۶
میزان مشارکت و همکاری دانش آموختگان در فعالیت های گروهی	شاخص ۴۷
میزان برخورداری دانش آموختگان از روحیه حراست از اموال عمومی و ثروت ملی	شاخص ۴۸
میزان برخورداری دانش آموختگان از روحیه امید به آینده	شاخص ۴۹
میزان علاقمندی دانش آموختگان به مطالعه و کتابخوانی	شاخص ۵۰
میزان پاسخگویی کتابخانه های مدارس به نیازهای واقعی دانش آموزان	شاخص ۵۱
میزان اهتمام مدیریت به رفع آسیب های اجتماعی دانش آموزان	شاخص ۵۲
نسبت مدارس استاندارد به کل مدارس	شاخص ۵۳

